

FIȘA DISCIPLINEI

Noua apologetică filosofică și teologia neopatristică

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii / Calificarea	Bioetică – Morală, etică și deontologie
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Noua apologetică filosofică și teologia neopatristică			Codul disciplinei	OMR7004		
2.2. Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. habil. Nicolae Turcan						
2.3. Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. habil. Nicolae Turcan						
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DC

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					51
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					41
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					108
3.8. Total ore pe semestru					150
3.9. Numărul de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul.
4.2. de competențe	Nu este cazul.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Ecran de proiecție, videoprojector, laptop, flipchart, sistem audio
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoprojector, laptop

6. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Competențe profesionale/esențiale</p>	<p><i>Aplică principiile eticii și integrității științifice în activitățile de cercetare</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplică principiile etice fundamentale și legislația în domeniul cercetării științifice, inclusiv în ceea ce privește aspectele legate de integritatea cercetării • Efectuează, revizuieste sau raportează cercetări, evitând comportamentele greșite, cum ar fi fabricarea, falsificarea și plagiatul <p><i>Gestionează drepturi de proprietate intelectuală</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Se ocupă de drepturile juridice private care protejează produsele ce fac obiectul drepturilor de proprietate intelectuală împotriva încălcării <p><i>Integrează dimensiunea de gen în cercetare</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ia în considerare, în întregul proces de cercetare, caracteristicile biologice și evoluția caracteristicilor sociale și culturale ale femeilor și bărbaților (gen) <p><i>Dă dovadă de expertiză disciplinară</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dă dovadă de cunoașterea aprofundată și înțelegerea complexă a unui anumit domeniu de cercetare, inclusiv a cercetării responsabile, a principiilor etice și de integritate științifică în materie de cercetare, respectul vieții private și a cerințelor RGPD, legate de activitățile de cercetare dintr-o anumită disciplină <p><i>Asigură managementul de proiect</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gestionează și planifică diversele resurse, cum ar fi resursele umane, bugetul, termenul, rezultatele și calitatea necesare pentru un anumit proiect, și monitorizează progresele înregistrate în cadrul proiectului pentru a realiza un obiectiv specific într-o anumită perioadă de timp și cu un buget prestabilit <p><i>Desfășoară activități de caritate</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Desfășoară activități pentru cauzele caritabile sau desfășoară o activitate independentă legată de serviciile comunitare, cum ar fi furnizarea de hrană și adăpost, desfășurând activități de strângere de fonduri pentru cauze caritabile, cautând sprijin pentru acțiunile caritabile și alte servicii caritabile <p><i>Asigură cooperarea între departamente</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Garantează comunicarea și cooperarea cu toate entitățile și echipele dintr-o anumită organizație, în conformitate cu strategia întreprinderii <p><i>Stabilește relații de colaborare</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabilește o legătură între organizațiile sau persoanele fizice care pot beneficia de comunicarea reciprocă • Facilitează o relație de colaborare pozitivă, durabilă, între cele două părți <p><i>Oferă consultanță cu privire la îmbunătățirile în materie de eficiență</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Analizează informațiile și detaliile proceselor și produselor • Oferă consiliere cu privire la posibile îmbunătățiri ale eficienței care ar putea fi puse în aplicare și care ar însemna o valorificare a resurselor
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Competențe transversale</p>	<p><i>Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Studentul va fi capabil să evalueze consecințele și impactul ideilor, oportunităților și acțiunilor • Studentul va fi capabil să evalueze consecințele morale și etice ale acțiunilor • Studentul va fi capabil să urmărească valorile etice și credințele religioase • Studentul va fi capabil să acționeze în conformitate cu valorile etice și religioase • Studentul va fi capabil să aplice o școală filosofică de gândire

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

<p>7.1 Obiectivul general al disciplinei</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La finalul cursului studenții vor cunoaște principalele concepte și interpretări ale raporturilor și influențelor dintre gândirea postmetafizică occidentală și teologia neopatristică.
<p>7.2 Obiectivele specifice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințele de filosofie postmetafizică și teologie neopatristică vor permite înțelegerea altor cursuri, în special din domeniile studiilor sistematice. • Introducere în marile teme postmetafizice occidentale • Introducere în teologia neopatristică • Introducere în metodele filosofiei

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Teologie și filosofie în lumea postmodernă	prelegere, dezbateri, discuții	
2. Teologia neopatristică: „Înapoi la Părinți!”	prelegere, dezbateri, discuții	
3. Fenomenologia husserliană: „Înapoi la lucrurile însele!”	prelegere, dezbateri, discuții	
4. Adevărul în epoca nihilismului	prelegere, dezbateri, discuții	
5. Sfârșitul metafizicii și depășirea onto-teologiei	prelegere, dezbateri, discuții	
6. Gândirea slabă și abandonul metafizicii. Critica creștinismului gândirii slabe	prelegere, dezbateri, discuții	
7. Teologia apofatică în neopatristică și fenomenologie: Lossky, Stăniloae, Marion	prelegere, dezbateri, discuții	
8. Fenomenul saturat și relevanța sa teologică	prelegere, dezbateri, discuții	
9. Taina omului: <i>imago Dei</i> , persoană, subiect, <i>Dasein</i> , adonat	prelegere, dezbateri, discuții	
10. Iubirea: dincolo de distincția dintre <i>eros</i> și <i>agape</i>	prelegere, dezbateri, discuții	
11. Euharistia: fenomenul saturat și fenomenul dinamic	prelegere, dezbateri, discuții	
12. Fenomenul liturgic și experiența religioasă	prelegere, dezbateri, discuții	
13. Critica religiei la Christos Yannaras	prelegere, dezbateri, discuții	
14. Concluzii: Dumnezeu în postmetafizică	prelegere, dezbateri, discuții	

Bibliografie

1. Flew, Antony, *Dicționar de filozofie și logică*, traducere de D. Stoianovici, Humanitas, București, 1996.
2. Florovsky, Georges, *Biblie, biserică, tradiție: o perspectivă ortodoxă*, traducere și prefață de Radu Teodorescu, studiu introductiv de Mihai Himcinschi, Reîntregirea, Alba Iulia, 2006.
3. Florovsky, Georges, *Biblie, biserică, tradiție: o perspectivă ortodoxă*, traducere și prefață de Radu Teodorescu, studiu introductiv de Mihai Himcinschi, Reîntregirea, Alba Iulia, 2006.
4. Hart, David Bentley, *Frumusețea infinitului: estetica adevărului creștin*, traducere de Vlad (Nectarie) Dărăban, studiu introductiv de Vlad (Nectarie) Dărăban și Mihail Neamțu, Polirom, Iași, 2013.
5. Remete, George, *Ființa și credința*, vol. 1: *Ideea de ființă*, Ed. Academiei Române, București, 2012; vol. 2: *Persoana*, Paideia, București, 2015.
6. Remete, George, *Martin Heidegger, între fenomenologie și teologie. O introducere*, Reîntregirea, Alba Iulia, 2010.
7. Stăniloae, Dumitru, *Ascețică și mistică creștină sau teologia vieții spirituale*, Casa Cărții de Știință, Cluj, 1993.
8. Stăniloae, Dumitru, *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. 1-3, ediția a doua, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996.
9. Turcan, Nicolae, *Apologia după sfârșitul metafizicii. Teologie și fenomenologie la Jean-Luc Marion*, Eikon, București, 2016.
10. Turcan, Nicolae, *Postmodernism și teologie apofatică. O apologie în fața gândirii slabe*, Limes, Florești, Cluj, 2014.
11. Vattimo, Gianni, *A crede că mai credem: e cu putință să fim creștini în afara Bisericii?* (Biblioteca italiană), traducere de Ștefania Mincu, Pontica, Constanța, 2005.
12. Yannaras, Christos, *Abecedar al credinței*, traducere de Constantin Coman, Ed. Bizantină, București, 1996.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Ce este postmodernismul? (Lyotard, <i>Condiția postmodernă</i> , traducere și cuvânt înainte de Ciprian Mihali, Idea Design & Print, Cluj-Napoca, 2003, pp. 15-68)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
2. Importanța Sfinților Părinți pentru teologia ortodoxă (Vladimir Lossky, <i>Teologia mistică a Bisericii de Răsărit</i> , traducere, studiu introductiv și note de Pr. Vasile Răducă, Anastasia, București, f.a., cap. 1, pp. 33-49)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
3. Principiile fenomenologiei (Husserl, <i>Meditații carteziene</i> , traducere de Aurelian Crăiuțiu, Humanitas, București, 1994, pp. 31-57)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	

4. Adevărul Hristos și adevărurile științei (Michel Henry, <i>Eu sunt Adevărul. Pentru o filozofie a creștinismului</i> , traducere de Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2000, pp. 37-49)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
5. Onto-teologia și depășirea ei (Jean-Luc Marion, <i>Idolul și distanța</i> , traducere de Tinca Prunea-Bretonnet, Daniela Pălășan, control științific de Cristian Ciocan, Humanitas, București, 2007, pp. 32-45)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
6. Postmodernismul și creștinismul slab (Gianni Vattimo, <i>A crede că mai credem: e cu putință să fim creștini în afara Bisericii?</i> , trad. Ștefania Mincu, Pontica, Constanța, 2005, pp. 47-61)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
7. Teologia apofatică în disputele filosofice de azi (Jean-Luc Marion, <i>Idolul și distanța</i> , traducere de Tinca Prunea-Bretonnet și Daniela Pălășan, ed. a II-a, control științific de Cristian Ciocan, Humanitas, București, 2007, pp. 201-272)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
8. Ce este fenomenul saturat? (Jean-Luc Marion, <i>În plus. Studii asupra fenomenelor saturate</i> , traducere de Ionuț Biliuță, Deisis, Sibiu, 2003)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
9. Adonatul, cel care vine după subiect (Jean-Luc Marion, <i>Fiind dat. O fenomenologie a donației</i> , traducere de Maria Cornelia Ică jr, prezentare de Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2003, pp. 405-418)	discuție colectivă, lucru individual asistat	
10. Reducția erotică (Jean-Luc Marion, <i>Fenomenul erosului. Șase meditații</i> , traducere de Maria Cornelia Ică jr, prezentare de Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2004; Dumitru Stăniloae, <i>Teologia dogmatică ortodoxă</i> , vol. 1, ediția a doua, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
11. Euharistie și fenomenologie (Dumitru Stăniloae, Dumitru, <i>Teologia dogmatică ortodoxă</i> , vol. 3, ediția a doua, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997; Marion, Jean-Luc, <i>Despre raționalitatea Revelației și iraționalitatea credincioșilor</i> , traducere de Maria-Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2014, pp. 163-183)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
12. Experiența slujirii lui Dumnezeu (Jean-Yves Lacoste, <i>Experiență și Absolut. Pentru o fenomenologie liturgică a umanității omului</i> , traducere de Maria Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2001, pp. 131-137; Paul Evdokimov, <i>Iubirea nebună a lui Dumnezeu</i> , traducere de Teodor Baconsky, Anastasia, București, 1993)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
13. Ortodoxia – comuniune de viață, nu religie (Christos Yannaras, <i>Contra religiei</i> , traducere de Tudor Dinu, Anastasia, București, 2011)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
14. Dumnezeu cel viu în gândirea postmetafizică (Lacoste, Jean-Yves, <i>Fenomenalitatea lui Dumnezeu</i> , traducere de Maria-Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2011, pp. 101-132)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	

Bibliografie

1. Evdokimov, Paul, *Iubirea nebună a lui Dumnezeu*, traducere de Teodor Baconsky, Anastasia, București, 1993.
2. Henry, Michel, *Eu sunt Adevărul. Pentru o filozofie a creștinismului*, traducere de Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2000.
3. Husserl, Edmund, *Meditații carteziene (Paradigme)*, traducere de Aurelian Crăiuțu, Humanitas, București, 1994.
4. Lacoste, Jean-Yves, *Experiență și Absolut. Pentru o fenomenologie liturgică a umanității omului*, traducere de Maria Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2001.
5. Lacoste, Jean-Yves, *Fenomenalitatea lui Dumnezeu*, traducere de Maria-Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2011.
6. Lossky, Vladimir, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit (Dogmatica)*, traducere de Vasile Răducă, Anastasia, București, 1993.
7. Lyotard, Jean-François, *Condiția postmodernă. Raport asupra cunoașterii*, traducere de Ciprian Mihali, Idea Design & Print, Cluj, 2003.
8. Marion, Jean-Luc, *Despre raționalitatea Revelației și iraționalitatea credincioșilor*, traducere de Maria-Cornelia Ică jr, Deisis, Sibiu, 2014.
9. Marion, Jean-Luc, *Fenomenul erosului. Șase meditații*, traducere de Maria Cornelia Ică jr, prezentare de Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2004.
10. Marion, Jean-Luc, *Fiind dat. O fenomenologie a donației*, traducere de Maria Cornelia Ică jr, prezentare de Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2003.
11. Marion, Jean-Luc, *Idolul și distanța*, traducere de Tinca Prunea-Bretonnet, Daniela Pălășan, control științific de Cristian Ciocan, Humanitas, București, 2007.
12. Marion, Jean-Luc, *În plus. Studii asupra fenomenelor saturate (Philosophia christiana)*, traducere de Ionuț Biliuță, Deisis, Sibiu, 2003.
13. Stăniloae, Dumitru, *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. 1, ediția a doua, Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996.
14. Vattimo, Gianni; Rovatti, Pier Aldo (ed.), *Gândirea slabă (Biblioteca italiană)*, traducere de Ștefania Mincu, Pontica, Constanța, 1998.
15. Yannaras, Christos, *Contra religiei*, traducere de Tudor Dinu, Anastasia, București, 2011.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării bibliografiei specializate și pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților și provocările intelectuale ale lumii contemporane.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Examen scris	60 %
		Din oficiu	10 %
10.5 Seminar/laborator	Verificare pe parcurs	Participare activă	30 %
	Activitate la seminar	Susținerea unei prezentări de text	
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Studentul obține la examenul scris și la seminar un punctaj de trecere.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
3 aprilie 2025

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

---

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".